

М. В. Жуковіч

Літаратурнае чытанне

4 клас

Тэсты

Адказы

Чалавек і прырода

1. Я. Колас. «Усход сонца».
2. Ранішняя зара — «Усход сонца»; з'яўленне першых вясновых кветак — «Чаму пралескі сінія»; апошнія дні лета — «Жнівень»; палёт павуціння — «Бабіна лета».
3. «(Разнімае) крылле», «нібы пожар».
4. «Чаму пралескі сінія» — казка; «Усход сонца» — верш; «Бабіна лета» — апавяданне; «Жнівень» — верш.
5. 4, 2, 1, 3.

Чалавек і яго род

1. Род, продак, народ.
2. Любіць займацца ранішняй зарадкай — вавёрка Аленка; сур'ёзна зацікаўлены гісторыяй свайго роду — дзяцел Пятрок; дружныя паміж сабою, мудрыя — два браты-палешукі; ганарыцца сваёй нацыянальнасцю — беларус.
3. 1 — беларус; 2 — дзяцел Пятрок; 3 — вавёрка Аленка; 4 — паляшук; 5 — палявік.
4. Нельга парываць сувязі са спадчынай сваіх бацькоў і продкаў.
5. Б. Сачанка. «Адкуль пайшоў твой род?».

Чалавек і Радзіма

1. Прыведзены даныя пра працягласць мяжы, колькасць населеных пунктаў, рэк, азёр і кветак; паведамляецца пра жывёльны і раслінны свет, карысныя выкапні; адсутнічаюць вобразныя словы і словазлучэнні.
2. Канстанцыя Буйло — «Люблю»; Пятрусь Броўка — «Дарагая Беларусь»; Уладзімір Карызна — «Люблю цябе, Белая Русь»; Алесь Каско — «Горад з Белаю вежаю»; Навум Гальпяровіч — «Бацька гарадоў беларускіх».
3. Тэма прыгажосці роднага краю ў розныя поры года — «Люблю»; славутыя мясціны і вядомыя людзі старажытнага Полацка — «Бацька гарадоў беларускіх»; паходжанне назвы горада Камянец і Камянецкай вежы — «Горад з Белаю вежаю»; гістарычнае мінулае, багацце і славутасці Айчыны — «Беларусь».
4. «(Мароз) прыбярэ»; «(снег), укрыўшы поле, ірдзіцца бляскам ясных зор».
5. «Люблю цябе, Белая Русь».

Чалавек, слова і кніга

1. Акно, жыта.
2. Падчас прабачэння.
3. Цікаўны, начытаны, любіць родную мову.
4. Л. Дайнека. «Любіце мову».
5. З кнігай павядзешся — розуму набярэшся. Рана загоіцца, а злое слова — ніколі. Слоўка, як птушка: выпусціў — не вернеш. Добрая кніга — лепшы сябар.

Чалавек і мастацтва

1. «Адкуль песня беларуская».
2. Л — «Адкуль песня беларуская»; А — «Слуцкія паясы»; К — «Музыка-чарадзей»; Б — «Шпачыны канфуз».
3. «Народ і песні».
4. «Але вось музыка возьме ды і зайграе на сваёй дудачцы...»
5. Людзі, якія пераймаюць замежную культуру, мову і забываюць сваю, вартыя асуджэння.

Быць на зямлі чалавекам

1. 1 — Вожык; 2 — стары бацька; 3 — Мухамор; 4 — Заяц.
2. 1 — Вожык; 2 — Заяц і Вожык; 3 — сын і стары бацька; 4 — Мухамор.
3. В — «Калыханка маме»; К — «Стары бацька»; А — «Дзень нараджэння»; Б — «Фанабэрысты Мухамор».
4. Бацька з твора «Стары бацька» — мудрасць і валоданне вопытам; Вожык з твора «Хітрун» — хітрасць і бяздумнасць; Вожык і Заяц з твора «Верныя сябры» — смеласць, адвага, сяброўства; Мухамор з твора «Фанабэрысты Мухамор» — ганарыстасць.
5. «Калыханка маме», «Стары бацька».

Чалавек і грамадства

1. Б — «Пчала і Ружа»; К — «Ад крадзенага не пасыщеш»; В — «Лёгка нам нічога не даецца»; К — «Андрэй за ўсіх мудрэй».
2. 1 — Андрэй; 2 — Сонца; 3 — Пчала; 4 — (меншы) сын.
3. Сын быў ужо дарослым, але бацька вырашыў паспрабаваць усё-такі выхаваць яго сваёй мудрасцю.
4. Набытыя чалавекам веды павінны дапамагаць людзям паляпшаць свой уклад жыцця — «Андрэй за ўсіх мудрэй»; трэба сур'ёзна падыходзіць да ўласнага выбару жыццёвага занятку — «Ад крадзенага не пасыщеш»; неабходна пераадолюваць цяжкасці, штодзённа радавацца жыццю і вынікам сваёй працы — «Лёгка нам нічога не даецца»; услаўленне працавітасці і карысці людзям, асуджэнне самалюбавання і гультайства — «Пчала і Ружа».
5. 3, 4, 1, 2.

Чалавек на планеце Зямля

1. Захаванне чыстых вадаёмаў і лясоў — «Вадзянік і Лесавік»; беражлівыя адносіны да дрэў — «Клён»; добразычлівае стаўленне людзей да жывёл — «Выратаванне вожыка»; дапамога пакалечанай птушцы — «Журка».
2. *«Іду туды, дзе плешчацца рака...»* — Лесавік; *«Мне не жыццё цяпер — бяда...»* — Вадзянік; *«Хутка халады пачнуцца...»* — бацька; *«Бывай, Журка...»* — Толік.
3. М. Пазнякоў. «Клён».
4. Экалагічная праблема — «Вадзянік і Лесавік»; міласэрны ўчынак дзяўчынкі — «Выратаванне вожыка»; выратаванне пакалечанага жураўліка — «Журка»; радасныя і прыкрыя ўспаміны з дзяцінства — «Клён».
5. 1, 3, 4, 2.

Лёс чалавека на вайне

1. Янка Брыль — «Зялёная школа»; Пятрусь Броўка — «А хіба ёсць, што забываюць?»; Мікола Чарняўскі — «Клятва Марата Казея»; Мікола Янчанка — «Сустрэча з бацькам».
2. Анатоць і Ася — «Зялёная школа»; салдат, які загінуў у баі, — «А хіба ёсць, што забываюць?»; юнак-партызан — «Клятва Марата Казея»; Міколка і Янка — «Сустрэча з бацькам».
3. Патрыятызм, мужнасць, самаахварнасць.
4. «Клятва Марата Казея», «Зялёная школа».
5. Мужнасць, гераізм і самаахварнасць герояў Вялікай Айчыннай вайны — «А хіба ёсць, што забываюць?»; жыццё дзяцей-сірот у пасляваенны час, іх боль аб баць-

ках — «Сустрэча з бацькам»; складанае жыццё дзяцей і іх недзіцячыя клопаты ў гады Вялікай Айчыннай вайны — «Зялёная школа»; рэальныя гістарычныя падзеі — подзвіг героя-партызана ў гады вайны — «Клятва Марата Казея».

Чалавек, космас і Сусвет

1. «На касмічным караблі».
2. Кастусь Цвірка — «Да зорак»; Алена Масла — «Калючык і космас»; Васіль Жуковіч — «Хараство Сусвету»; Уладзімір Мазго — «Суседзі па Сусвеце».
3. «На касмічным караблі».
4. «У Сусвеце непайторным, таямніц, загадак поўным...» — «Хараство Сусвету»; «А зоркі высыпалі буйныя — вісяць над галавой, нібы белы наліў на яблынях». — «Калючык і космас»; «А, дык гэта ж сам Юпітэр...» — «Да зорак»; «Сеў аб'ект насупраць дома...» — «Суседзі па Сусвеце».
5. Пра ўяўленні аўтара і герояў твора аб касмічнай бясконцасці, Сусвеце.